

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Sociálnej poisťovne**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, vo veci pobočky Rožňava, Štítnická 12, proti **S.**, so sídlom v G., IČO: X, zastúpenej JUDr. J. H., advokátom v R., **o zaplatenie 3 239,73 €**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9C 114/2007, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2009 sp. zn. 11Co 46/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

1. o d m i e t a dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2009 sp. zn. 11 Co 46/2008 pripúšťajúcemu späťvzatie žaloby o sumu 936,46 € , ktorým bol rozsudok Okresného súdu Rožňava z 11.12.2007 č. k. 9C 114/2007-95 zrušený a konanie zastavené a v časti smerujúcej proti výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený.

2. z r u š u j e výrok napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2009 sp. zn. 11 Co 46/2008 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok Okresného súdu Rožňava z 11.12.2007 č. k. 9C 114/2007-95 zaväzujúcemu žalovaného zaplatiť žalobcovi do 3 dní 1 943,83 €; ako súvisiaci zrušuje tiež výrok napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava (súd prvého stupňa) rozsudkom z 11. decembra 2007 č. k. 9C 114/2007-95 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej náhrady škody vo výške 97 600 Sk a zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanej trovy konania v sume 19 140 Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že žalobkyňa si uplatňovala voči žalovanej nárok na náhradu škody v zmysle § 238 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení z dôvodu, že zamestnancovi žalovanej J. C., ktorý v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovanej utrpel 5. novembra 1999 pracovný úraz, musela v období rokov 2004 a 2005 vyplatiť dôchodkové dávky formou čiastočného invalidného dôchodku v celkovej sume 97 600 Sk (3 239,73 €). Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že k pracovnému úrazu J. C., ktorý pracoval u žalovanej ako vedúci zmeny, došlo tak, že počas chodu výrobnéj linky sa pokúsil odstrániť nánosy lepidla z preberacieho kolesa, najprv nožom a neskôr rukou tak, že ľavou rukou chcel strhnúť nánosy lepidla z preberajúceho kolesa, pričom mu ruku vtiahlo medzi preberacie koleso a matformer. Vychádzajúc z vykonaného výsluchu svedkov, ako aj znaleckého posudku Ing. D. č. 16/2006 (podanému vo veci Okresného súdu Rožňava sp. zn. 4C 33/2005, v ktorej si žalobkyňa uplatňovala voči žalovanej ten istý nárok z toho istého pracovného úrazu, avšak za iné obdobie, a to za rok 2003) dospel súd prvého stupňa k záveru, že príčinou vzniku pracovného úrazu bolo porušenie bezpečnostných predpisov zo strany poškodeného zamestnanca. Poškodený ako vedúci zmeny bol totiž povinný zabezpečiť namontovanie ochranných zariadení (krytov) a tiež vedel, že počas chodu nesmie zasahovať do linky a nesmie čistiť linku, napriek tomu tak urobil. Keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané zavinené protiprávne konanie na strane žalovanej, porušenie bezpečnostných predpisov a ochrany zdravia pri práci a ani nedostatočná kontrola dodržiavania týchto predpisov žalovanou (ktorá túto kontrolu mohla v čase vzniku pracovného úrazu zabezpečiť len prostredníctvom vedúceho zmeny, teda poškodeného), súd prvého stupňa žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach (odvolací súd) rozsudkom z 28. októbra 2009 sp. zn. 11Co 46/2008 pripustil späťvzatie žaloby o sumu 936,46 €, ohľadne tejto sumy rozsudok zrušil a konanie zastavil. Na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku

o zamietnutí žaloby zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 943,83 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nad uvedenú sumu rozsudok v tomto výroku potvrdil. Zároveň odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa v priebehu odvolacieho konania oznámila späťvzatie žaloby o sumu 69,44 € zodpovedajúcej uplatnenému nároku na náhradu škody za vyplatené dávky v období od 1. júla 2004 do 16. júla 2004 a zároveň poukázala aj na to, že na súde prvého stupňa vzala žalobu späť aj v časti 867,02 € z dôvodu uplatnenia námietky premlčania nároku za obdobie od 1. januára 2004 do 16. júla 2004, o čom však súd prvého stupňa nerozhodol. So zreteľom na súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby odvolací súd v súlade s § 222 ods. 2 O.s.p. a § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby o sumu 934,46 €, v tejto časti rozsudok zrušil a konanie zastavil. Podľa odvolacieho súdu bolo vzhľadom na povahu uplatneného nároku (opierajúceho sa o § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.) v konaní rozhodujúce zistiť, či je dané protiprávne konanie žalovanej, t. j. či žalovaná zodpovedá v zmysle Zákonníka práce za pracovný úraz, ktorý sa stal jej zamestnancovi J. C. a v akom rozsahu. Zdôraznil, že táto otázka už bola posudzovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C 67/2003, v ktorom žalobkyňa na tom istom základe uplatňovala nárok na náhradu škody za obdobie vyplatených dávok od 22. septembra 2001 do 31. decembra 2002. V tomto konaní bola ustálená zodpovednosť žalovanej za pracovný úraz, teda jej zavinené protiprávne konanie a bola určená aj miera jej zavinenia v rozsahu 60 %. Rozsudok vydaný okresným súdom v tejto veci bol potvrdený (v napadnutom vyhovujúcom výroku) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 10. októbra 2005 č. k. 5Co 77/2005-132 a stal sa záväzným v zmysle § 159 ods. 2 O.s.p. tak pre účastníkov, ako aj pre štátne orgány, teda aj súdy. Odvolací súd bol preto toho názoru, že pri posudzovaní tej istej otázky v tomto konaní bol súd viazaný tým, že už bola právoplatne vyriešená v inom súdnom konaní a z toho, ako zo základu, mal preto vychádzať, lebo išlo o tie isté skutkové okolnosti (ten istý pracovný úraz) týkajúce sa tých istých účastníkov. Súd prvého stupňa napriek tomu, že sa oboznámil so spisom 8C 67/2003 posudzoval tú istú otázku opätovne a keďže došiel k inému právnomu záveru, založila svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa názoru odvolacieho súdu aj pre toto konanie platí, že na strane žalovanej je dané zavinené protiprávne konanie v rozsahu 60 % - nej miery jej zavinenia tak, ako to už bolo právoplatne ustálené v konaní 8C 67/2003, so zreteľom na čo žalobe v tomto rozsahu vyhovel a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 1 943,83 €. Nad uvedenú sumu odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby

ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 potvrdil. Pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd aplikoval § 224 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, poťažne zrušiť rozsudky oboch nižších súdov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo po zrušení rozsudkov nižších súdov konanie zastaviť. V dovolaní žalovaná uviedla, že v priebehu celého konania poukazovala na to, že v konaní Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C 33/2005 (v čase podania dovolania bola už vec v štádiu odvolacieho konania) boli zistené nové skutočnosti indikujúce, že ako zamestnávateľ poškodeného zamestnanca Jána Csongovaia nenesie na jeho pracovnom úraze žiadne zavinenie. Z tohto dôvodu aj podala v zákonnej lehote návrh na obnovu konania vo veci Okresného súdu Rožňava sp. zn. 8C 67/2003 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 77/2005, ktoré sa vedie na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 5C 122/2006. Podľa názoru dovolateľky mal odvolací súd vyčkat' na rozhodnutie súdu o obnove konania, a poskytnúť tak priestor k zabezpečeniu spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov. Z tohto hľadiska nepovažovala postup odvolacieho súdu za spravodlivý. Dovolateľka spochybňovala správnosť názoru odvolacieho súdu, že pre určenie výšky regresnej náhrady je určujúci rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 8C 67/2003, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 77/2005. Argumentovala tým, že uvedeným rozsudkom prechádzali uznesenia Okresného súdu Rožňava vo veciach sp. zn. 4C 392/2001 a 4C 1036/2001 o schválení súdnych zmierov medzi účastníkmi, v zmysle ktorých podiel zodpovednosti žalovanej na pracovnom úraze predstavoval 50 %. Tiež namietala i nesprávne určenie výšky regresu odvolacím súdom, ktorý ju vyčíslil na 1 943,83 € ako 60 % zo sumy 3 239,73 €, teda tak, ako keby ani nebolo došlo k späťvzatiu žaloby v časti 936,46 €. V tejto súvislosti doplnila, že ak by nebolo došlo k tomuto pochybeniu, zmenil by sa aj pomer úspešnosti a neúspešnosti účastníkov konania, ktorý je rozhodujúci pre určenie náhrady trov konania. Taktiež tvrdila, že ani prvostupňový, ani odvolací súd nerozhodli v priebehu konania uznesením o pripustení späťvzatia žaloby v sume 936,46 €, čím bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolateľka napokon namietala i nesprávne označenie žalobkyne (predovšetkým v rozhodnutí odvolacieho súdu) a tvrdiac existenciu prekážok v zmysle § 19 a § 20 O.s.p. mala za to, že v konaní došlo i k vadám v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O.s.p.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti výpočtu priznanej náhrady škody tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 381,96 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nad uvedenú sumu rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdí.

V priebehu dovolacieho konania došlo k zmene účastníka na strane žalovanej, keď pôvodná žalovaná B., so sídlom v G., IČO: X, zanikla zlúčením so spoločnosťou S., so sídlom v G., IČO: X a dovolací súd tak ďalej konal s touto nástupníckou spoločnosťou (§ 243c O.s.p. v spojení s § 107 ods. 4 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods.1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O.s.p.). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999).

V prejednávanej veci odvolací súd vo veci samej rozhodol rozsudkom, dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý obsahuje viacero výrokov a pretože dovolateľ nekonkretizoval, ktorý z nich dovolaním napadol, dovolací súd vychádzal z toho, že rozsudok

odvolacieho súdu je napadnutý vo všetkých jeho výrokoch; a preto otázku prípustnosti dovolania smerujúceho proti jednotlivým výrokom musel riešiť samostatne.

Dovolanie proti rozsudku, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods.2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade prípustnosť dovolania, v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu pripúšťajúcemu späťvzatie žaloby o sumu 936,46 €, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a konanie zastavené a v časti smerujúcej proti výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený, neprichádza do úvahy. V časti smerujúcej proti potvrdzujúcemu výroku rozsudok nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, i keď je súčasťou výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým čiastočne zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, ale o potvrdzujúci rozsudok, čo vyplýva z porovnania rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval. Pokiaľ žalovaná v časti dovolania

napadla výrok rozsudku odvolacieho súdu o späťvzati žaloby ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a konanie zastavené, touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie má povahu uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie v tejto časti smeruje teda proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky ani jedného z uznesení vymenovaných vyššie; nejedná sa o zmeňujúce, ani o potvrdzujúce uznesenie, preto prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. nie je daná.

Dovolanie žalovanej by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O procesnú vadu konania v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo vecné nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len zistenie, že v konaní skutočne došlo k niektorej z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/, d/, e/ a g/ O.s.p. v dovolaní žalovanou namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania a procesnú spôsobilosť (§ 237 písm. b/ a c/ O.s.p.) a tiež, či účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom existenciu žiadnej podmienky

prípustnosti dovolania, na ktoré poukazovala žalovaná nezistil. Žalovaná v dovolaní tvrdí, že označenie žalobkyne v žalobe, v rozsudku súdu prvého stupňa a najmä v rozsudku odvolacieho súdu nie je správne a od samého počiatku konania existovala tu prekážka v konaní v zmysle § 19 a § 20 O.s.p. a ďalej tvrdí, že ani prvostupňový, ani odvolací súd nerozhodli v priebehu konania uznesením o pripustení späťvzatia žaloby v sume 936,46 €, čím bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o žalovanou výslovne označený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. b/, c/ O.s.p., tento sa týka jednej z najzákladnejších podmienok konania, a to spôsobilosti byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnej spôsobilosti (§ 20 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok procesnú podmienku konania spôsobilosti byť účastníkom konania vytvára tak, že ju zásadne viaže na normy hmotného práva, ktoré upravujú hmotnoprávnu subjektivitu. Inak povedané, spôsobilosť byť účastníkom konania zodpovedá spôsobilosti mať práva a povinnosti v zmysle hmotného práva. Hoci spôsobilosť mať práva a povinnosti vo všeobecnosti upravujú ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 18 a nasl.), v niektorých prípadoch zákon spôsobilosť mať práva a povinnosti v hmotnoprávných vzťahoch upravuje v osobitnom predpise, avšak iba vo vzťahoch, ktoré sú predmetom úpravy tohto osobitného zákona. Dôsledkom procesnej spôsobilosti je, že každý môže pred súdom ako účastník konania samostatne konať v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Právnické osoby a štát majú procesnú spôsobilosť v neobmedzenom rozsahu, a preto na ich strane nemôže vzniknúť jej nedostatok. Právnické osoby konajú prostredníctvom štatutárnych orgánov alebo poverených zástupcov.

Výkon a organizáciu sociálneho poistenia upravuje zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“). Podľa ustanovenia § 120 ods.2 a 3 tohto zákona Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia a je právnickou osobou so sídlom v Bratislave. Orgánmi Sociálnej poisťovne sú a) generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, b) Dozorná rada Sociálnej poisťovne a c) riaditeľ pobočky Sociálnej poisťovne (§ 121 zákona) a organizačné zložky Sociálnej poisťovne tvorí ústredie a pobočky (124 zákona). Z ustanovenia § 127 ods. 1 a 3, veta prvá zákona vyplýva, že pobočku riadi riaditeľ pobočky a riaditeľ pobočky koná v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti pobočky.

Z obsahu spisu vyplýva, že označenie účastníka na strane žalobcu je súladné so zákonom, teda správne Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, zastúpená Ing. L. Č., riaditeľkou Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava; s týmto účastníkom oba sudy nižších stupňov konali a rozhodnutie odvolacieho súdu bolo aj riadne doručené tomuto účastníkovi. Z uvedeného potom vyplýva, že vada podľa § 237 písm. b/, c/ O.s.p. nie je daná.

Dovolaiteľka tiež namietala existenciu procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p., v zmysle ktorého ustanovenia odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska tohto ustanovenia významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Späťvzatie návrhu celkom a tiež aj len sčasti je dispozitívnym úkonom, na ktorý je oprávnený iba žalobca a toto dispozičné právo ostáva účastníkovi zachované nielen počas konania na súde prvého stupňa (§ 96 O.s.p.), ale aj po vydaní rozhodnutia súdu prvého stupňa, najneskôr však do momentu, kým jeho rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť. Znamená to, že vziať žalobu späť je možné nielen počas odvolacej lehoty, ale kedykoľvek počas odvolacieho konania, najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorá skutočnosť však nenastane skôr, kým o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd (§ 206 ods. 1 O.s.p.). Zo zákonnej úpravy vyplýva, že žalovaný môže späťvzatiu zabrániť. Súd je totiž povinný vyzvať žalovaného, aby sa vyjadril, či so späťvzatím žaloby, resp. jej časti súhlasí, alebo nie.

Zo spisu nevyplýva, že by sudy v prejednávanej veci v prípade žalovanej nerešpektovali niektoré z týchto práv. Podľa zápisnice o pojednávaní na súde prvého stupňa z 26. októbra 2007 žalobkyňa vzala sčasti svoj návrh späť vo výške 26 120 Sk (867,02 €) a žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil (č. 1. 35 spisu); žalobkyňa v priebehu odvolacieho konania v podaní z 9. apríla 2009 späťvzatie žaloby v uvedenej časti potvrdila a zároveň vzala späť návrh v časti 69,44 € (č. 1. 138 spisu) a ako vyplýva z podania žalovaného z 22. apríla 2009 tento so späťvzatím žaloby nevyslovil nesúhlas (č. 1. 143 spisu). Z uvedeného možno vyvodit', že sudy prvostupňový aj odvolací dali žalovanej možnosť

vyjadriť sa k späťvzatiu žaloby, odvolací súd tým, že na základe čiastočného späťvzatia rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil, žalovanej možnosť konať pred súdom neodňal.

Keďže v danom prípade vo vzťahu k výroku **1.** tohto rozhodnutia dovolanie nie je podľa § 238 a § 239 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietaných väd konania v zmysle § 237 písm. b, c/ a f/ O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243 ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Iná situácia nastáva v prípade pokiaľ žalovaná svojím dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, v ktorej časti je dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. procesne prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Vzhľadom na ustanovenie § 242 ods.1 druhá veta O.s.p. odvolací súd skúmal či v konaní nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p., prípadným k tzv. inej vadám (než v § 237 vymenovaným). Tzv. iná vada konania je dôsledkom a vonkajším prejavom procesného nedostatku, ktorý je významný, pokiaľ mal za následok nesprávne rozhodnutie vo veci(§ 241 ods.2 písm. b/ O.s.p.). O vadu tejto povahy ide tiež v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu (R 111/1998).

Aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods.3 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vypořiadat' so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je teda vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj prostriedkom kontroly v konaní o mimoriadnom

opravnom prostriedku. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. je nepreskúmateľný.

V prejednávanej veci žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla vyplatením dávok invalidného poistenia zamestnancovi žalovanej za obdobie od 1. januára 2004 do 31. decembra 2005. Odvolací súd vzhľadom na povahu uplatneného nároku podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2007 v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že základnou otázkou v konaní bolo zistenie existencie predpokladov, a to zistenie, či je dané protiprávne konanie žalovanej a či žalovaná zodpovedá v zmysle zákonníka práce za pracovný úraz, ktorý sa stal jej zamestnancovi J. C. a v akom rozsahu a uviedol, že táto otázka už bola posudzovaná, a to v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C/67/2003, v ktorom konaní žalobkyňa uplatňovala na tom istom základe nárok na náhradu škody, ale za iné obdobie (od 22. septembra 2001 do 31. decembra 2002). V tomto konaní bola ustálená zodpovednosť žalovanej za pracovný úraz a bola určená miera jej zavinenia v rozsahu 60 %. Rozsudok vydaný okresným súdom bol v tejto veci potvrdený (v napadnutom vyhovujúcom výroku) Krajským súdom v Košiciach rozsudkom pod sp. zn. 5 Co/77/2005 z 10. októbra 2005 a stal sa záväzným (§ 159 ods.2 O.s.p.) tak pre účastníkov konania ako aj pre štátne orgány. Na základe uvedeného dospel, na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa, k názoru, že pri posudzovaní tej istej otázky je viazaný tým, že už bola právoplatne vyriešená v inom konaní, a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa napriek tomu, že sa oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 8C/67/2003 bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Rozsudok súdu prvého stupňa preto zmenil a žalovanú zaviazal na náhradu škody vo výške 60 % z uplatneného nároku t.j. zo sumy 3 239,73 €, ktorú žalobkyňa pôvodne požadovala v žalobe.

Zo spisu je zrejmá skutočnosť, že o náhrade škody vzniknutej výplatom dávok invalidného poistenia zamestnancovi žalovanej J. C. a s tým spojenou zodpovednosťou žalovanej za pracovný úraz už bolo právoplatne rozhodnuté nielen vyššie spomenutým rozsudkom, ale aj rozhodnutím Okresného súdu v Rožňave pod sp. zn. 4C/1036/01 z 17. januára 2002, ktorému predchádzalo rozhodnutie toho istého súdu pod sp. zn. 4C/392/01 z 14. augusta 2001, v ktorých rozhodnutiach miera zodpovednosti žalovanej na náhrady škody bola určená v rozsahu 50 % za iné obdobia. Tiež i to, že na Okresnom súde v Rožňave predmetom

konania je ten istý nárok za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2003, konanie je vedené pod č. k. 4C/33/2005, ktoré doposiaľ nie je ukončené.

Odvolačný súd pri výklade svojich právnych úvah, prečo za základ svojho rozhodnutia a tým zodpovednosť žalovanej za pracovný úraz, teda jej protiprávne konanie s mierou jej zavinenia v rozsahu 60 % , vzal za základ práve rozhodnutie Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 8C/67/2003 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 5Co/77/2005 v napadnutom rozsudku (napriek jeho rozsiahlemu odôvodneniu) bližšie vysvetlil. Ani k právne významným skutočnostiam, na základe ktorých za skoršie obdobia bola určená iná miera zavinenia žiadne stanovisko nezaujal a ani neuviedol prečo, napriek tomu, že tieto rozhodnutia uvedeným rozsudkom predchádzajú a žalobkyňa na tieto opakovane poukazovala. Preto pre nedostatok dôvodov je rozhodnutie nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia sa týka aj časti, ktorou odvolací súd určil výšku priznanej náhrady škody. Odvolací súd pri stanovenej miere zavinenia túto výšku určil sumou 1 943,83 €, keď uviedol, že na strane žalovanej je dané zavinené protiprávne konanie v rozsahu 60 % - nej miere zavinenia tak ako to už bolo ustálené v súdom konaní sp. zn. 8C/67/2003 vedenom na Okresnom súde Rožňava. Nevysvetlil akým spôsobom k danej čiastke došiel; možno sa len domnievať, že v danom prípade pri určení výšky priznanej náhrady škody, neprihliadol na to, že počas konania došlo k späťvzatiu žaloby v časti 936,46 €.

So zreteľom na zistenú procesnú vadu, s prihliadnutím na ktorú prichádzalo do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku 2., dovolací súd nepristúpil k posúdeniu správnosti právnych záverov, na ktorých spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu.

Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktoré boli napadnuté procesne prípustnou časťou dovolania, zrušil podľa § 243b ods.1 O.s.p. (spolu s ním zrušil aj súvisiacu výrok o náhrade trov konania medzi účastníkmi konania) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie (§243b ods.2 O.s.p.)

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta